AVİM Yorum • No: 2019 / 66 • Ekim 2019

DAĞLIK KARABAĞ SÜRECİ NEDEN ÇIKMAZDA

Tutku DİLAVER

Analist

Dağlık Karabağ sorunu son günlerde Ermenistan Başbakanın ve Azerbaycan Devlet Başkanın yaptığı açıklamalar nedeniyle tekrar gergin bir sürece girmiş oldu. Aliyev ve Paşinyanın, Paşinyan iktidara geldikten hemen sonra gerçekleşen Bağımsız Devletler Topluluğu zirvesinde çözüm sürecine dair ilk temaslarının ardından, uluslararası kamuoyunda olumlu gelişmeler beklenmeye başlamıştı. İki ülkenin Dışişleri Bakanlarının ABD aracılığıyla bir araya getirilmesi, çözüm sürecine dair beklentileri yükseltmişti. Ancak Ermenistan iç siyasetindeki gelişmelerin Paşinyan aleyhinde bir seyre girmesiyle, Dağlık Karabağ hakkındaki söylem de sertleşmeye başladı.

Geçtiğimiz Ağustos ayında Paşinyan, Dağlık Karabağda düzenlenen Pan-Ermeni oyunlarının açılışında yaptığı konuşmasında Dağlık Karabağ ile ilgili tutumunu sertleştirerek, *Dağlık Karabağ Ermenistandır, nokta!* şeklinde bir beyanda bulunmuştu[1]. Konuyla yakından ilgilenen pek çok araştırmacı Paşinyanın bu ifadesinin Dağlık Karabağda çözüm sürecini baltalayacağı şeklinde yorumlarda bulunmuşlardı. İç siyasette arkasındaki desteği günden güne yitirmeye başlayan Paşinyan bu söyleminin arkasında durmaya çalışarak, BMnin 74. Oturumunda Dağlık Karabağ ile ilgili bir takım ifadelerde bulundu. Paşinyan konuşmasında, *Azerbaycanın Dağlık Karabağ sorununu Ermenistan ile Azerbaycan arasındaki bir toprak anlaşmazlığı gibi gösterdiğini ancak durumun böyle olmadığını* söyledi[2]. Ardından barış görüşmelerinin tüm tarafların dâhil olduğu bir formatla yapılması gerektiğini görüşünü yineledi. Hatırlanacağı üzere Paşinyan geçen sene BMnin 73. Oturumunda yaptığı konuşmada da *Azerbaycanın her fırsatta Dağlık Karabağın kendi topraklarında olması gerektiğini beyan ettiğini, ancak Dağlık Karabağın yönetimiyle müzakere edilmeden bu barışın sağlanamayacağını* söylemişti[3]. Oysa Ermenistan BMnin Dağlık Karabağ hakkında aldığı kararlara göre uluslararası toplumda işgalci ülke olarak tanınan bir ülke. Nitekim Dağlık Karabağın sözde yönetiminin OSCE Minsk sürecine dâhil edilmesi gibi bir ihtimal başta Azerbaycan olmak üzere hiçbir ülke tarafından da kabul görmedi.

Paşinyanın BM önünde verdiği beyanları 5 Ağustostaki *Karabağ Ermenistandır* sözleri bağlamında değerlendirecek olursak, daha önce defalarca dile getirilen üçayaklı müzakere anlayışının ne kadar sorunlu olduğunu görebiliriz. Aynı şekilde Azerbaycan tarafını barış görüşmelerini önleyen taraf olarak gösterme çabasının da anlamsız olduğunu söylememiz mümkün. Paşinyan iktidara geldikten sonra hem Dağlık Karabağın dolaylı yoldan

uluslararası kamuoyunda tanınmasını sağlamak, hem de ülkesinin üzerindeki sorumluluğu hafifletmek adına böyle bir retorik kullanmaya başladı. Ancak iç siyasette karşılaştığı zorluklar nedeniyle söylemini değiştirmek zorunda kalan Paşinyan, *Karabağ Ermenistandır* diyerek kendi retoriğini de çürütmüş oldu. Ermenistanın Azerbaycanın toprak bütünlüğü ilkesini ihlal eden taraf olduğunu açıkça gösterdi. Dahası, Dağlık Karabağın Ermenistandan bağımsız bir yapı olduğu yönünde oluşturulmaya çalışılan imajın gerçekleri yansıtmadığını bir kez daha göstermiş oldu.

Ermeni Başbakanının bu açıklaması hakkında Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov 04 Ekimde Soçide düzenlen Valdai Tartışma Platformunda bir değerlendirmede bulundu. Lavrov, Paşinyanı ciddi bir şekilde eleştirerek, bu açıklamanın barış görüşmelerindeki siyasi ilerlemenin önünü tıkadığını söyledi[4]. Lavrovun bu sözleri, OSCE Minsk grubunun bir eş başkanı olarak Rusyanın barış görüşmeleri formatının yozlaştırılması yönündeki çabaların görmezden gelinmeyeceğini de göstermektedir. Paşinyanın uluslararası hukuku yok sayan eski yönetimin politikalarına sadık kalması kendisine iç siyasette farklılık katmayacağı gibi, uluslararası imajını da kötü etkileyecektir. Ancak, Minsk grubunun diğer eş başkanları olan Fransa ve ABDden henüz herhangi bir açıklama yapılmamış olması, çözüm sürecine duyulan güveni azaltıcı bir etki yaratmaktadır. Sürecin sağlıklı ilerleyebilmesi açısından bütün eş başkanların ortak bir duruş sergilemesi gerekmektedir. Aksi halde Ermenistanın Dağlık Karabağ konusunda bu gibi söylemler üretmesine sessiz kalınması zımni bir kabul gösterildiği algısına neden olabilir.

Paşinyanın bu açıklaması, Türkiye ile ilişkilere etkisi açısından da kısa bir şekilde değerlendirilebilir. Bilindiği üzere Paşinyan, yine iktidara gelişini takiben Türkiye ile ilişkiler hakkında önkoşulsuz diyaloğa açık olduklarını söylemişti. Türkiyenin Dağlık Karabağ meselesini ön koşul olarak masaya getirmesi nedeniyle ikili diyaloğun bir türlü kurulamadığından bahsetmişti. Türkiyenin bu konudaki politikası Azerbaycanın mutabık kalacağı bir çözüm üzerinden Dağlık Karabağ sorunun çözülmesidir. Ancak, Paşinyan bu sözleriyle, Azerbaycanla uzlaşma yolunun önünü tıkamaktadır. Anlaşılan Türkiye ile ilişkilerin yeniden tesisinde Dağlık Karabağ meselesinin esas olarak Ermenistan açısından bir ön koşul olduğudur.

Fotoğraf Turan.az adresinden alınmıştır.

[1] Artsakh is Armenia, Says Pashinyan during Stepanakert Rally, *Asbarez*, 05 Ağustos 2019, http://asbarez.com/183673/artsakh-is-armenia-says-pashinyan-during-stepanakert-rally/.

[2] Armenia - Prime Minister Addresses General Debate, 74th Session, 25 Eylül 2019, https://www.youtube.com/watch?v=nF691KXhWWA&t=1283s.

[3] Armenia - Prime Minister Addresses General Debate, 73rd Session, https://www.youtube.com/watch?v=duxWje94hgg&t=766s.

[4] Russian FM says Nagorno-Karabakh negotiations in stalemate, *AzerNews*, 04 Eylül 2019, https://www.azernews.az/karabakh/156773.html.

Yazar Hakkında :

Tutku Dilaver, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler bölümünden 2015 yılında mezun olmuştur. 2020 yılında Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalına bağlı Kafkasya Çalışmaları Programında tezli yüksek lisansını tamamlamıştır. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: DİLAVER, Tutku. 2026. "DAĞLIK KARABAĞ SÜRECİ NEDEN ÇIKMAZDA." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No:2019 / 66. Ekim 14. Erişim Kasım 21, 2026. https://www.avim.org.tr/tr/Yorum/DAGLIK-KARABAG-SURECI-NEDEN-CIKMAZDA

2017 Ağustos ayında Avrasya İncelemeleri Merkezinde (AVİM) başladığı 6 aylık uygulamalı eğitim programını tamamlamış, Misafir Araştırmacı olarak AVİM'e katılmıştır. 2019-2023 yılları arasında AVİM'de Analist olarak çalışmıştır.

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır